

Aan de gemeenteraad van Oude IJsselstreek
Postbus 42
7080 AA Gendringen

Onderwerp : Reactie op RV
Kenmerk : JH/ea
Contactpersoon : E.J. Huizinga

Doetinchem, 9 december 2019

Geachte leden van de raad,

Donderdag 12 december a.s. bespreekt en besluit uw gemeenteraad over het raadsvoorstel dat uw college u heeft gedaan met betrekking tot het definitieve besluit tot uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling Laborijn.

Overwegingen met betrekking tot een volledig beeld om tot een besluit te komen:

Uiteraard respecteren wij het feit dat de gemeenteraad voor zijn gemeente een eigen afweging maakt op welke wijze de uitvoering van de Participatiewet plaats dient te vinden. Het is primair niet aan ons als dagelijks bestuur om een gemeenteraad van informatie te voorzien met betrekking tot een dergelijk besluit. Echter door het grote aantal vertrouwelijke stukken beschikken wij niet over een volledig beeld van de informatie die met betrekking tot dit besluit beschikbaar is. Wel valt ons op dat het raadsvoorstel een beeld geeft vanuit slechts één perspectief. Er is zeker ook een ander perspectief te schetsen vanuit Laborijn. Wij vinden het belangrijk dat bij een besluit dat zo'n grote impact heeft alle perspectieven belicht worden. Hieronder lichten wij ten aanzien van enkele punten toe hoe wij tegen de situatie en de informatie die verstrekt is aankijken.

Wij herkennen ons in de visie:

Allereerst hechten wij er aan te melden dat wij ons zeer herkennen in de visie die uw college schetst ten aanzien van de uitvoering van de Participatiewet. Deze sluit aan bij de visie van de andere deelnemende gemeenten. Er hebben al een aantal gesprekken plaatsgevonden om te bekijken of en hoe Laborijn tegemoet kan komen aan de door uw gemeente gewenste uitvoering. Helaas is Laborijn nog niet in de gelegenheid gesteld om te laten zien hoe dit mogelijk is zonder dat er sprake hoeft te zijn van uittreding uit de gemeenschappelijk regeling. Wij zijn van mening dat het mogelijk zou moeten zijn om binnen de gemeenschappelijke regeling gezamenlijk uitvoering te geven aan de visie van Oude IJsselstreek.

De visie is pas met ons gedeeld, nadat door de raad een voorgenomen besluit over uittreding is genomen. Wij betreuren het dat de gesprekken over deze visie plaats hebben moeten vinden onder de druk van dit voorgenomen besluit en de tijdsdruk die daar mee samenhangt. Wat ons opvalt is dat uw college de visie en de ontwikkelingen die nu binnen Laborijn in gang worden gezet niet vindt aansluiten bij de visie van uw gemeente. In de gesprekken binnen het bestuur over de doorontwikkeling van Laborijn is die verandering in visie echter niet ingebracht door uw bestuurders. Ook de bestuurder van Oude IJsselstreek heeft ingestemd met de aanpak die Laborijn nu hanteert. Wij hebben kennisgenomen van de Motie Maatschappelijke banen. We zijn van mening dat deze motie relevant is en zouden graag een rol spelen in het onderzoek hiernaar. De motie is nog niet ingebracht in het bestuur van Laborijn.

Kanttekeningen bij de argumentatie:

Uw college geeft terecht aan hoe belangrijk het is dat de medewerkers van Laborijn de inwoners van onze gemeenten, die afhankelijk zijn van de dienstverlening van Laborijn zo professioneel en deskundig (zowel qua inhoud als qua bejegening) mogelijk van dienst zijn. Dit voorjaar is gebleken dat Laborijn de bejegening van de klanten dient te verbeteren. Wij hebben geconstateerd dat die boodschap is aangekomen en zien dat Laborijn hierin belangrijke stappen vooruit heeft gezet en wij bewaken de voortgang hiervan.

Uw college stelt dat Laborijn niet wilde optrekken met de gemeente Oude IJsselstreek in het project Meedoen Werkt en dat wij onze afkeuring over dit project hebben uitgesproken. Beide stellingen hebben wij niet op die wijze beleefd. Vanaf het najaar 2018 hebben er gesprekken plaatsgevonden tussen ambtenaren van uw gemeente en het management van Laborijn om het project voor te bereiden. De medewerkers van Laborijn verlenen volop hun medewerking aan dit project. Wij hebben als bestuurders op 14 maart 2019 uit de media moeten vernemen over een experimenteel project. Wij hebben de bestuurder uit uw gemeente bevestigd op de inhoud van het experiment. Tot nu toe is niet ingegaan op onze vraag met meer uitleg hierover te komen en/of ons uit te nodigen voor bijeenkomsten rond dit project. Wel hebben wij van werkgevers uit onze gemeenten vernomen dat zij uitgenodigd zijn. Wij herkennen ons er niet in dat er in het bestuur afkeuring is uitgesproken

In 2018 is door Laborijn een aanbod gedaan om met een gedeelte van de klanten een project te starten om hen naar werk te begeleiden. Deze zelfde werkwijze is in de gemeente Aalten inmiddels zeer succesvol gebleken. Uw college heeft echter besloten dit project niet in de gemeente Oude IJsselstreek uit te voeren.

Tekort op de BUIG teruggedrongen, Laborijn scoort beter dan landelijk gemiddelde:

Uw college stelt dat uw gemeente een "nettobetaler" is aan Laborijn. Allereerst willen wij u melden dat alle gemeenten "nettobetaler" zijn, in die zin dat de kosten die Laborijn moet

maken om de taken voor de deelnemende gemeenten uit te voeren nu eenmaal per saldo een beslag leggen op de gemeentelijke middelen. Hiervoor krijgen die gemeenten overigens middelen van het Rijk via specifieke uitkeringen en de algemene uitkering. Uw gemeente heeft inderdaad een tekort op de middelen vanuit het BUIG-budget ten opzichte van de lasten die Laborijn kwijt is om de uitkeringen en (langdurige en forfaitaire) loonkostensubsidies te betalen. Dit tekort is in de jaren 2016, 2017 en 2018 teruggedrongen. Helaas heeft het Rijk in 2019 de wijze waarop de verdeling van het BUIG-budget over de gemeenten wordt vastgesteld gewijzigd. Hierdoor komt de gemeente Oude IJsselstreek wederom tekort op dit budget. Wij betwisten dat dit ligt aan de resultaten die Laborijn voor uw gemeente heeft bereikt. Die resultaten (zie bijlage) waren in 2016 dat Oude IJsselstreek de laagste stijging had van het aantal uitkeringsgerechtigden¹. In 2017 is het aantal uitkeringsgerechtigden voor Doetinchem en Aalten licht gestegen of gelijk gebleven. In uw gemeente is het aantal in 2017 licht gedaald. In 2018 is er een substantiële daling van het bestand bereikt. Voor uw gemeente was niet veel lager dan voor de gemeente Aalten en een stukje beter dan voor de gemeente Doetinchem. In al die jaren en ook in 2019 zijn de resultaten die Laborijn heeft behaald (gemeten naar het aantal klanten met een uitkering) beter geweest dan het landelijk gemiddelde.

Gesprekken over andere uitvoering recent gestart:

Uw college stelt dat gedurende langere tijd gesproken is in het bestuur en tussen uw gemeente en Laborijn over deze ontwikkelingen en de wens om tot een andere uitvoering van de Participatiewet te komen. Wij herkennen ons niet in dat beeld. Er is alleen de afgelopen maanden intensief over gesproken. In de jaren daarvoor is wel gedeeld dat de ambities met betrekking tot de resultaten van Laborijn hoger lagen en niet zijn waargemaakt. Over de wijze van uitvoering van de taken zijn echter geen intensieve gesprekken gevoerd.

In de bestuursopdracht behorende bij het plan van aanpak 'Samen sterk voor inwoners naar werk' is vastgelegd dat wij samen zouden werken aan de doorontwikkeling van Laborijn. In dat kader zijn twee heisessies georganiseerd en is in afstemming met uw bestuurder een doorontwikkelaar aangesteld. In juni 2019 zaten wij met elkaar volop in het proces van doorontwikkeling, uitgangspunt daarvoor was de visie van de verschillende gemeenten. Wij hadden dus liever gezien dat uw college de visie toen had ingebracht en de uitvoeringsorganisatie had bestuurd. Wat ons betreft kan dat overigens nog steeds.

Uittreding:

De afgelopen maanden zijn er gesprekken geweest over de mogelijkheid om de visie van de gemeente Oude IJsselstreek binnen de gemeenschappelijke regeling uit te voeren of te komen tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling. Wij stellen uitdrukkelijk dat het over beide mogelijkheden ging. Door de bestuurders van de overige drie gemeenten is

¹ Onder uitkeringsgerechtigden wordt verstaan het aantal huishoudens in de bijstand

aangegeven dat voor hen aanpassing van de gemeenschappelijke regeling ongewenst en gezien de doelen onnodig was. Door leden van uw college werd na verschillende gesprekken ingebracht dat voor hen aanpassing van de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk de enige oplossing was. Er is gesproken over partiële uittreding. Uw college heeft ingebracht dat dit op grond van de gemeenschappelijke regeling niet tot de mogelijkheden behoort. Daarom bleef over dat de gemeenschappelijke regeling met instemming van de vier gemeenten gewijzigd zou moeten worden. Die bereidheid was er, gezien de te dragen consequenties, niet.

Ter afsluiting:

Uw gemeente was één van de initiatiefnemers om tot een regionale uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet te komen. De keuze om zowel de verstrekking van de uitkering, de re-integratie naar een zo passend mogelijke arbeidsplek en de uitvoering van de SW te koppelen vinden wij nog steeds een goede keuze. Recent is er bij de evaluatie van de Participatiewet gebleken hoe belangrijk het is om de bestaande infrastructuur en kennis en kunde van de WSW in te zetten voor de nieuwe doelgroepen. Het is jammer om nu al de conclusie te trekken dat Laborijn deze taak niet zou kunnen uitvoeren en juist van uw gemeente niet de kans krijgt om dat waar te maken.

Met vriendelijke groet,

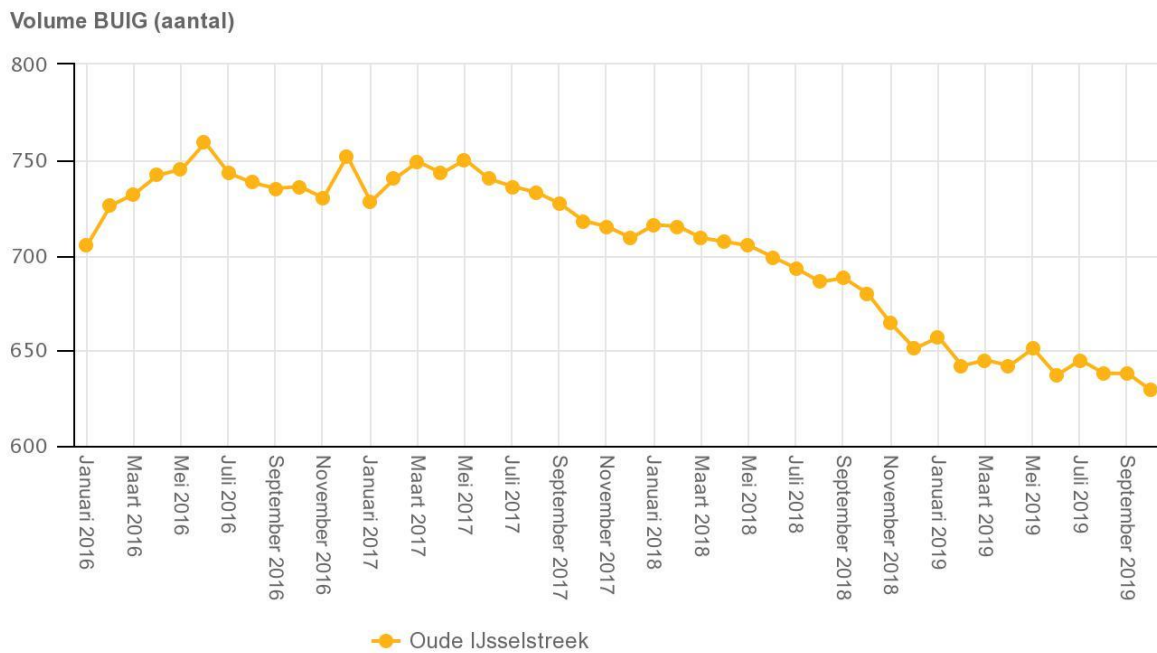
Het dagelijks bestuur van Laborijn

De waarnemend secretaris
Jan-Henk Janssen

De voorzitter
Jorik Huizinga

Bijlage 1

Grafiek bestandsontwikkeling BUIG Oude IJsselstreek

Bron: Divosa benchmark

Toelichting:

Omvang van het bestand algemene bijstand (aantal betalingen) in leeftijd van 18-65 jaar in de verslagmaand. Onder betalingen wordt verstaan een bedrag dat gelijk of groter is dan nul euro. Berekend op basis van BUS Statistiekcode 01 algemene bijstand (inclusief AIO)

Deze indicator is inclusief 0-betalingen. Een hoog aantal 0-betalingen kan uw volume vertekenen. Kijk bij de indicator 0-betalingen hoe hoog dit aantal is.

Bijlage 2

Absolute aantallen BUIG huishoudens 2016 t/m heden

		Aantal huishoudens BUIG 2016												
		31-01	29-02	31-03	30-04	31-05	30-06	31-07	31-08	30-09	31-10	30-11	31-12	stijging
Aalten	PW-I	289	289	295	297	291	297	300	299	299	306	308	309	
	IOAW	31	32	33	33	32	32	32	31	33	34	34	33	
	IOAZ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		321	322	329	331	324	330	333	331	333	341	343	343	7,52%
Doetinchem	PW-I	1161	1170	1184	1188	1186	1184	1180	1199	1221	1213	1225	1224	
	IOAW	58	61	66	68	68	71	70	69	72	75	77	76	
	IOAZ	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	
		1224	1236	1255	1261	1259	1260	1255	1274	1299	1294	1308	1306	8,46%
Oude IJsselstreek	PW-I	615	629	630	631	627	633	628	619	612	625	628	626	
	IOAW	50	53	56	59	58	58	58	56	56	57	57	57	
	IOAZ	9	9	9	9	9	8	8	9	9	9	9	9	
		674	691	695	699	694	699	694	684	677	691	694	692	3,43%
Totaal Laborijn	PW-I	2065	2088	2109	2116	2104	2114	2108	2117	2132	2144	2161	2159	
	IOAW	139	146	155	160	158	161	160	156	161	166	168	166	
	IOAZ	15	15	15	15	15	14	14	16	16	16	16	16	
		2219	2249	2279	2291	2277	2289	2282	2289	2309	2326	2345	2341	6,79%

		Aantal huishoudens BUIG 2017												
		31-01	28-02	31-03	30-04	31-05	30-06	31-07	31-08	30-09	31-10	30-11	31-12	stijging
Aalten	PW	318	321	321	319	322	316	315	314	310	311	317	318	
	IOAW	34	36	38	38	39	40	41	39	37	37	36	35	
	IOAZ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
		353	358	360	358	362	357	357	354	348	349	354	354	3,21%
Doetinchem	PW	1225	1233	1241	1240	1247	1249	1244	1238	1234	1228	1244	1237	
	IOAW	75	77	83	84	80	78	83	82	82	80	80	80	
	IOAZ	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
		1306	1316	1330	1330	1333	1333	1333	1326	1322	1314	1330	1323	1,30%
Oude IJsselstreek	PW	641	640	635	635	625	617	615	617	626	623	622	623	
	IOAW	60	62	62	62	63	63	59	60	58	57	58	60	
	IOAZ	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	
		710	711	706	706	697	689	683	686	693	689	689	692	0,00%
Totaal Laborijn	PW	2184	2194	2197	2194	2194	2182	2174	2169	2170	2162	2183	2178	
	IOAW	169	175	183	184	182	181	183	181	177	174	174	175	
	IOAZ	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	
		2369	2385	2396	2394	2392	2379	2373	2366	2363	2352	2373	2369	1,20%

		Aantal huishoudens BUIG 2018													
		1-1	1-2	1-3	1-4	1-5	1-6	1-7	1-8	1-9	1-10	1-11	1-12	1-1	daling
Aalten	PW-I	318	300	301	297	289	286	289	286	285	285	288	285	284	-10,2%
	Bbz-start		2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	
	IOAW	35	32	32	32	33	33	33	34	34	33	33	33	31	
	IOAZ	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
		354	336	337	333	326	323	325	323	322	321	324	321	318	
Doetinchem	PW-I	1237	1197	1186	1185	1185	1182	1169	1164	1172	1174	1163	1156	1158	-6,7%
	Bbz-start		7	8	9	9	10	10	10	9	7	6	6	7	
	IOAW	80	79	77	74	75	70	68	68	66	66	67	66	65	
	IOAZ	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5	5	4	4	
		1323	1289	1277	1274	1275	1268	1253	1248	1252	1252	1241	1232	1234	
Oude IJsselstreek	PW-I	623	607	605	606	609	598	587	585	575	577	572	570	566	-9,0%
	Bbz-start		3	3	5	6	5	5	5	3	5	4	5	5	
	IOAW	60	60	59	60	55	54	55	54	53	56	55	54	52	
	IOAZ	9	9	8	8	9	9	9	8	8	7	7	7	7	
		692	679	675	679	679	666	656	652	639	645	638	636	630	
Totaal Laborijn	PW-I	2178	2104	2092	2088	2083	2066	2045	2035	2032	2036	2023	2011	2008	-7,9%
	Bbz-start		12	13	16	17	17	16	16	13	13	11	12	13	
	IOAW	175	171	168	166	163	157	156	156	153	155	155	153	148	
	IOAZ	16	17	16	16	17	17	17	16	15	14	14	13	13	
		2369	2304	2289	2286	2280	2257	2234	2223	2213	2218	2203	2189	2182	

		Aantal huishoudens BUIG 2019												
		31-01	28-2	31-03	30-04	31-05	30-06	31-07	31-08	30-09	31-10	30-11	31-12	daling
Aalten	PW-I	279	279	277	271	270	270	261	257	253				-11,3%
	Bbz-start	1	1	1	1	1		1	1	1				
	IOAW	31	30	31	30	31	29	28	27	25				
	IOAZ	2	2	2	2	2	2	3	3	3				
		313	312	311	304	304	301	293	288	282	0	0	0	
Doetinchem	PW-I	1127	1124	1130	1135	1148	1139	1147	1135	1133				-2,1%
	Bbz-start	7	6	5	6	5	6	5	6	3				
	IOAW	66	65	68	69	70	71	70	69	68				
	IOAZ	4	4	4	4	4	4	4	4	4				
		1204	1199	1207	1214	1227	1220	1226	1214	1208	0	0	0	
Oude IJsselstreek	PW-I	558	560	561	564	559	563	554	559	548				-3,3%
	Bbz-start	6	5	6	4	5	4	4	2	2				
	IOAW	53	56	56	57	58	58	55	53	53				
	IOAZ	7	7	7	7	7	7	7	7	6				
		624	628	630	632	629	632	620	621	609	0	0	0	
Totaal Laborijn	PW-I	1964	1963	1968	1970	1977	1972	1962	1951	1934				-3,8%
	Bbz-start	14	12	12	11	11	10	10	9	6				
	IOAW	150	151	155	156	159	158	153	149	146				
	IOAZ	13	13	13	13	13	13	14	14	13				
		2141	2139	2148	2150	2160	2153	2139	2123	2099	0	0	0	